మార్క్సిజం యొక్క మూడు మూలాధారాలూ, అంశీభూతములైన మూడు భాగాలు

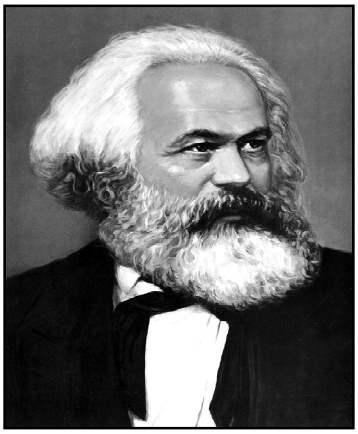

2017 మే 5 - కార్ల్‌మార్క్స్ ద్విశతజయంతి సంవత్సర ప్రారంభం. భూమిపై ప్రాణి, మానవసమాజం ఆవిర్భవించిన తర్వాత మానవుల మహోన్నత వికాసానికి, అత్యున్నత మానవ విలువల సమాజాన్ని ఆకాంక్షించి, దాన్ని ఆచరణలో పెట్టేందుకు అవసరమైన తాత్విక, సిద్ధాంత, రాజకీయ ఆయుధాలను మానవ సమాజానికి అందించిన మహోపాధ్యాయుడు కార్ల్‌మార్క్స్. ఆయన బోధనలను ఆచరణలో అన్వయించి భూమండలంపై తొట్టతొలిసారి సమసమాజ స్థాపనకోసం విప్లవానికి నాయకత్వం వహించిన కా॥లెనిన్, మార్క్స్ బోధనల సారాంశాన్ని 1913లో ఈ చిన్ని వ్యాసంలో వివరించారు. ప్రపంచ మానవాళికి రానున్న కాలంలోనూ మార్క్సిజం ఏవిధంగా దిక్సూచిగా నిలుస్తుందో కా॥ లెనిన్ విస్పష్టంగా పేర్కొన్నారు. వక్కాణింపులు వ్యాసకర్తవే.

- సంపాదకుడు

నాగరిక ప్రపంచం సర్వత్రా మార్క్సిజాన్ని ఒక విధమైన "వినాశకరమగు కూటమి"గా పరిగణించు తూన్నట్టి బూర్జువా విజ్ఞానశాస్త్రం (అధికారయుత విజ్ఞానశాస్త్రమూ, ఉదారభావ విజ్ఞానశాస్త్రమూ, ఈ రెండున్నూ), మార్క్స్ ఉపదేశాలపట్ల అత్యధికమైన శత్రుత్వాన్నీ, ద్వేషాన్నీ ప్రదర్శిస్తున్నది. కాగా వేరొక విధమైన ధోరణిని అది ప్రదర్శిస్తుందని ఆశించడానికి కూడా వీల్లేదు; ఎందుచేతనంటే వర్గపోరాట ప్రాతిపదికపైన ఏర్పడిన సమాజంలో, "నిష్పాక్షికమైన" సాంఘిక విజ్ఞానశాస్త్రం అంటూ వుండడానికి అవకాశమే లేదు. అధికారయుతమైతేనేమి, ఉదారస్వభావం గలదైతేనేమి, విజ్ఞానశాస్త్ర **సర్వమూ** కూడా, ఏదో ఒక విధంగా కూలిబానిసత్వాన్ని **సమర్థించుతునే వుండగా**, కూలి బానిసత్వానికి వ్యతిరేకంగా మార్క్సిజం ఒక్కటే దయాదాక్షిణ్యం ఎరుగని యుద్ధాన్ని ప్రకటించింది. పెట్టుబడి తన లాభాలను తగ్గించేసుకొని కార్మికుల కూలిని హెచ్చించాలి అనే సమస్యపైన ఫ్యాక్టరీ యజమానులు నిష్పాక్షికంగా వుంటారని అనుకోవడం ఎంత జడ్డితనమూ, అమాయకత్వమూ అవుతుందో, కూలిబానిసత్వం పైనే ఏర్పడి మనుగడ సాగించుతూన్న సమాజంలో వున్న విజ్ఞానశాస్త్రం నిష్పాక్షికంగా వుంటుందని ఆశించడం అంత జడ్డితనమే, అంత అమాయకత్వమే అవుతుంది.

ఇంత మాత్రంతో సరిపోవడంలేదు. ప్రపంచ నాగరికత క్రమాభివృద్ధియొక్క రాజమార్గాన్ని **వదిలిపెట్టి** ఏ సందుగొందుల్లోనో పుట్టి పెరిగి, ప్రపంచంతో సంబంధం లేకుండా, కరడుకట్టి పోయిందన్న అర్థంతో మార్క్సిజం గురించి మాట్లాడినట్టయితే, "ఒంటెత్తుతనాన్ని" పోలిన గుణం మార్క్సిజంలో లవలేశమూ లేదని తత్వశాస్త్ర, సాంఘికశాస్త్ర చరిత్రలు విస్పష్టంగా తెలుపుతున్నాయి. తద్భిన్నంగా, మానవజాతిలో ప్రప్రథమ స్థానాన్ని అలంకరించిన భావుకులు ఇదివరకే లేవనెత్తిన ప్రశ్నలకు సమాధానాల నివ్వడంలోనే మార్క్స్ ప్రతిభ అంతా అచ్చంగా వుంది. తత్వశాస్త్రం, అర్థశాస్త్రం, సోషలిజం, వీటిలో మహాపండితుల ఉపదేశాలయొక్క ప్రత్యక్షమూ, తక్షణమూ అయినట్టి **కొనసాగింపు**గానే మార్క్స్ ఉపదేశాలు ఆవిర్భూతమయ్యాయి.

మార్క్స్ సిద్ధాంతం సత్యమైనది కాబట్టే అది సర్వ శక్తివంతంగా విలసిల్లుతూంది. అది సంపూర్ణంగానూ సర్వోపాంగ సమ్మేళనంగానూ వుండి, ఏవిధమైన మూఢ విశ్వాసంతోగానీ, అభివృద్ధి నిరోధక తత్వంతోగానీ, బూర్జువా హింస సమర్థనతోగానీ, పొత్తు కుదుర్చుకొనని సమ్యగ్ ప్రపంచ దృక్పథాన్ని మానవులలో కలిగిస్తుంది. పంధొమ్మిదవ శతాబ్దంలో జర్మన్ తత్వశాస్త్రం, ఇంగ్లీషు అర్థశాస్త్రం ఫ్రెంచి సోషలిజం రూపాలలో మానవజాతి సృష్టించిన విజ్ఞానమంతటిలోనూ ఉత్తమమైనదాని కంతటికీ అది ఔరస వారసత్వాన్ని పొందుతూంది.

మార్క్సిజం యొక్క ఈ మూడు మూలాధారాల గురించీ, దాని అంశీభూతములైన మూడు విభాగాలను గురించీ మనమిప్పుడు క్లుప్తంగా ప్రస్తావించబోతున్నాం.

I

మార్క్సిజం బోధించే తత్వశాస్త్రం **భౌతికవాదం**. యూరప్ ఖండంయొక్క ఆధునిక చరిత్ర అంతటిలోనూ, అందులోనూ పద్దెనిమిదివ శతాబ్ది చరమదశలోనూ, ముఖ్యంగా, అన్నిరకాల మధ్యయుగాలనాటి చెత్తకు వ్యతిరేకంగానూ, సంస్థలలోనూ భావాలలోనూ ఇంకా నిలదొక్కుకుని వుండిపోయిన ఫ్యూడల్ వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగానూ, నిష్కర్షగా జరిగిన సమరంలో యుద్ధ భూమిగా పరిణమించిన ఫ్రాన్సులో, తత్వశాస్త్రా లన్నిటిలోనూ దృఢంగా, ప్రకృతి శాస్త్ర బోధనలకు సుముఖంగా, మూఢనమ్మకాలు, కుటిలత్వాలు ఇత్యాదులకు శత్రువుగా నిలబడగలిగిన తత్వశాస్త్రమల్లా ఒక్క భౌతికవాదమే అని స్పష్టంగా రుజువైంది. అందుచేత ప్రజాతంత్ర వ్యవస్థకు శత్రువులైనవారు భౌతికవాదం "శుద్ధ అబద్ధమని నిరూపించడానికీ", దానిని కూలదోసి, అప్రతిష్టపాల్జేయడానికీ తమ శక్తినంతనూ వినియోగించుతూ, ఎల్లప్పుడూ ఏదో ఒకవిధంగా మతాన్ని సమర్థించే, లేక మతానికే సహాయంచేసే పక్షాన్ని వహించే తాత్విక భావవాద రూపాలన్నింటినీ ప్రోత్సహిస్తూనే వచ్చారు.

మార్క్స్, ఎంగెల్స్‌లు తాత్విక భౌతికవాదాన్ని అత్యంత పట్టుదలతో సమర్థించి, ఈ ప్రాతిపదిక నుండి తలవెంట్రుక వాసి వైదొలగినప్పటికీ కూడా ఈ వైదొలగుట ప్రతిదీ ఎంతటి మహాపరాధానికి కారణమవుతుందో పదేపదే వివరించుతూ వచ్చారు. వారి అభిప్రాయాలు ఎంగెల్స్ రచించిన "లుడ్విగ్ ఫాయెర్‌బాహ్" , "డ్యూరింగ్ సిద్ధాంత ఖండన" అనే గ్రంథాలలో విస్పష్టంగానూ, సాంగోపాంగంగానూ వివరించబడ్డాయి. ఈ గ్రంథాలు కూడా **"కమ్యూనిస్టు ప్రణాళిక"** లాగే వర్గచైతన్య వంతుడైన ప్రతి కార్మికునికీ ప్రామాణిక గ్రంథాలు.

కాగా, పద్దెనిమిదవ శతాబ్దపు భౌతికవాదంతో మార్క్స్ ఆగిపోలేదు; తత్వశాస్త్రాన్ని ఇంకా ముందుకు తీసుకొనిపోయాడు. జర్మన్ సాంప్రదాయిక తత్వశాస్త్రమూ, ప్రధానంగా హెగెల్ పద్ధతీ, దాని తరువాత అది దారితీసిన ఫాయెర్‌బాహ్ యొక్క భౌతికవాదమూ, సేకరించిన సముపార్జనలతో మరింత సంపద్వంతం చేశాడు. ఈ సముపార్జనలలో ప్రధానమైనది **గతితర్కం**. అనగా ఏ అంశంపట్ల కూడా ఎట్టి పక్షపాతమూ వహించకుండా కూలంకషమూ, ప్రగాఢమూ అయిన రూపంలో అభివృద్ధిక్రమాన్ని వివరించే సిద్ధాంతం, శాశ్వతంగా క్రమాభివృద్ధిని పొందుతూన్న పదార్థంయొక్క ప్రతిబింబాన్ని మనకు ప్రదర్శించేటట్టి మానవ విజ్ఞాన సాపేక్ష సిద్ధాంతం. పురుగుపట్టి పుచ్చిపోయిన పాతకాలం నాటి భావవాదం యొక్క ఆదిమావస్థను పునస్థాపన చేయడానికి "నూతన" ప్రయత్నాలను కావించుతూన్న బూర్జువా వర్గపు తత్వశాస్త్రజ్ఞులు బోధించిన బోధనలన్నీ నిష్ఫలములై పోగా, రేడియం, ఎలక్ట్రానులు, మూలద్రవ్యాల పరివర్తనము, ఇత్యాది ప్రకృతిశాస్త్రపు అధునాతన ఆవిష్కరణలు మార్క్స్ గతితార్కిక భౌతికవాదాన్ని అత్యద్భుత రీతిని ధ్రువపరచాయి.

భౌతికవాదాన్ని మరింత లోతుగా పరిశీలించి అభివృద్ధిపరచడమే కాకుండా, ప్రకృతిని గురించి భౌతిక వాదానికున్న జ్ఞానాన్ని, **మానవ సమాజాన్ని** గురించిన జ్ఞానానికి అన్వయింపజేసి, మార్క్స్ భౌతికవాదాన్ని సమగ్రం చేశాడు. విజ్ఞాన శాస్త్రీయ చింతన సాధించిన బృహత్తర విజయమే మార్క్స్‌యొక్క **చారిత్రక భౌతికవాదం**. చరిత్రపైన, రాజకీయాలపైన అంతవరకూ సర్వవ్యాప్తంగా వున్న అభిప్రయాల అవ్యక్తస్థితీ, విశృంఖలతా అంతరించిపోయి, వాటి స్థానాన్ని సామాజిక జీవితం యొక్క ఒక వ్యవస్థ నుండి అంతకంటె మరింత ఉచ్ఛస్థాయిని కలిగిన వ్యవస్థ, ఉత్పాదకశక్తుల అభివృద్ధి ఫలితంగా ఏ విధంగా క్రమాభివృద్ధిని పొందుతుందో – ఉదాహరణకు ఫ్యూడల్ వ్యవస్థనుండి పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ ఏవిధంగా ఉత్పన్నమయిందో – నిరూపించేటట్టి ఆశ్చర్యాన్ని గొలిపే సర్వోపాంగ సమ్మేళన సమ్యగ్ ధోరణి కలిగిన శాస్త్రయుక్తమైన సిద్ధాంతం ఆక్రమించుకొంది.

ఏవిధంగానైతే మానవుని ఇష్టానిష్టాలతో నిమిత్తం లేకుండానే స్వతంత్రంగా ఉనికి గలిగినట్టి ప్రకృతిని (అనగా, క్రమాభివృద్ధిని పొందుతూన్న పదార్థాన్ని), మానవుని విజ్ఞానం ప్రతిబింబించుతూందో సరిగా అదేవిధంగా సమాజంయొక్క **ఆర్థిక వ్యవస్థను** మానవుని **సామాజిక విజ్ఞానం** (అనగా, తత్వశాస్త్రం, మతం, రాజకీయాలు, ఇంకా ఇతర విషయాలపైన మానవునికున్న అభిప్రాయాలూ, సిద్ధాంతాలూ వగైరాలు) ప్రతిబింబిస్తుంది. ఆర్థిక పునాదిపై నిర్మించబడిన ఉపరితలమే రాజకీయ సంస్థలు. ఉదాహరణకు, యూరప్‌లోవున్న ఆధునిక రాజ్యాంగ యంత్రాలయొక్క వివిధ రూపాలు శ్రామిక వర్గంపై బూర్జువావర్గంయొక్క పరిపాలనను పటిష్టం చేసేందుకు ఉపయోగపడుతూండడం మనం ఇప్పుడు తెలుసుకుంటున్నాం.

మానవజాతికి, అందులోనూ ముఖ్యంగా శ్రామిక వర్గానికి, శక్తివంతములైన జ్ఞాన సాధనాలను సమకూర్చినట్టి సంపూర్ణ పరిణతిచెందిన తాత్విక భౌతికవాదమే మార్క్స్ ప్రవచించిన తత్వశాస్త్రం.

II

ఆర్థిక పునాదిపైనే రాజకీయ వ్యవస్థ పైకట్టడం నిర్మింపబడుతుందనే విషయాన్ని మార్క్స్ గుర్తించిన తరువాత, ఈ ఆర్థిక వ్యవస్థను అధ్యయనం చేయడానికే ఇంచుమించు తన శ్రద్ధనంతనూ అతను వినియోగించాడు. "పెట్టుబడి" అనే తన ప్రధాన గ్రంథంలో ఆధునిక, అనగా పెట్టుబడిదారీ సామాజిక, ఆర్థిక వ్యవస్థను మార్క్స్ కూలంకషంగా అధ్యయనం చేశాడు.

మార్క్స్‌కు ముందరి కాలంలో, పెట్టుబడిదారీ దేశాలన్నింటిలోనూ అత్యంత అభివృద్ధిచెందిన ఇంగ్లండులోనే సంప్రదాయ సిద్ధమైన అర్థశాస్త్రం ఏర్పడింది. ఆడమ్‌స్మిత్, డేవిడ్ రికార్డో – వీరిద్దరూ ఆర్థిక వ్యవస్థపై తాము గావించిన పరిశోధనల ఫలితంగా **శ్రమనుబట్టి విలువ అనే సిద్ధాంతానికి** శంకుస్థాపన చేశారు. వీరి కృషిని మార్క్స్ ఇంకా ముందుకు సాగించాడు. ఈ సిద్ధాంతాన్ని మార్క్స్ నిష్కర్షగా రుజువుపరుస్తూ, దానిని సుసంగతంగా అభివృద్ధిపరిచాడు. ప్రతి సరుకు యొక్క విలువ, దానిని ఉత్పత్తి చేయడానికి సామాజికంగా అవసరమైన శ్రమయొక్క కాలపరిమితినిబట్టే నిర్ణయ మవుతుందని అతను నిరూపించాడు.

వస్తువులకూ వస్తువులకూ మధ్య వుండే (ఒక సరుకుతో ఇంకొక సరుకును మారకం చేసుకోవడమనే) సంబంధాన్ని మాత్రమే బూర్జువా అర్థశాస్త్రజ్ఞులు గుర్తించగా, **మనుష్యులకీ మనుష్యులకీ మధ్యనుండే సంబంధాన్ని** మార్క్స్ బైటపెట్టాడు. మార్కెట్టుద్వారా వ్యక్తిగతంగా ఒక ఉత్పత్తిదారునికీ మరొక ఉత్పత్తిదారునికీ ఏర్పడుతూన్న లంకెను సరుకుల మారకం తెలియ చేస్తుంది. ఈ లంకె అంతకంతకు మరింత దగ్గరపడుతూ, వ్యక్తిగత ఉత్పత్తిదారుని ఆర్థిక జీవితాన్నంతటినీ అవిభాజ్యమూ సమగ్రమూ చేస్తూ ప్రపంచ వ్యాప్తమైనట్టి ఏకైక ఆర్థిక జీవితంతో ముడిపెట్టేస్తుందన్న సంగతిని ధనం తెలియజేస్తూంది. ఈ లంకె అంతకంతకు మరింత అభివృద్ధిపొందుతూందని, మనిషియొక్క శ్రమశక్తే ఒక సరుకుగా మారిపోయిందని **పెట్టుబడి** తెలియజేస్తూంది. భూమినీ, ఫ్యాక్టరీలనూ, పనిముట్లనూ కలిగినటువంటి యజమానికి కూలికి ఊడిగంచేసే కార్మికుడు తన శ్రమశక్తిని అమ్ముకుంటాడు. తాను పనిచేసే రోజు అంతటిలోనూ ఒక భాగాన్ని తననూ, తన కుటుంబాన్నీ పోషించుకోడానికి అవసరమైన వ్యయాన్ని (కూలిని) సంపాదించుకోడానికి వినియోగిస్తాడు; రెండవభాగం, ఎట్టి ప్రతిఫలమూ లేకుండానే కష్టపడుతూ, పెట్టుబడిదారుని యొక్క లాభానికి మూలాధారమైనట్టీ, పెట్టుబడిదారీవర్గం యొక్క భోగభాగ్యాలంతటికీ మూలాధారమైనట్టీ **అదనపు విలువను** సృష్టించుతాడు.

మార్క్స్ యొక్క ఆర్థిక సిద్ధాంతానికంతటికీ అదనపు విలువ సూత్రమే మూలస్తంభం.

కార్మికుని శ్రమచే సృష్టించబడిన పెట్టుబడి, చిన్న ఉత్పత్తిదారులను నాశనం చేయడంవల్లనూ, నిరుద్యోగుల సైన్యాన్ని సృష్టించడంవల్లనూ, కార్మికుడినే అణచి వేస్తుంది. పారిశ్రామిక రంగంలో బృహత్‌స్థాయి ఉత్పత్తి వ్యవస్థ యొక్క విజయం మన కళ్ళకి ప్రత్యక్షంగా కనబడుతూనే వుంది; కాగా, వ్యవసాయ రంగంలో కూడా ఈ సంఘటనే మనకు తటస్థపడుతూంది. పెట్టుబడిదారీ పద్ధతులలో జరుగుతూన్న బృహత్ స్థాయి వ్యవసాయం యొక్క శ్రేష్టత అధికమవుతూంది; యంత్రాల వినియోగం హెచ్చవుతూంది. ధన పెట్టుబడి గుప్పెట్లో రైతాంగ ఆర్థికవ్యవస్థ చితికిపోతూంది; అది క్షీణించిపోతూ, ఉత్పాదక నైపుణ్యంలోని బడుగుతనం భారంతో అది క్రుంగి శిథిలమైపోతూంది. వ్యవసాయంలో, స్వల్పస్థాయి ఉత్పత్తి యొక్క క్షీణదశ వివిధ రూపాలను ధరించు తూంది; ఎన్ని రూపాలను ధరించుతూన్నప్పటికీ, అది క్షీణించిపోవడం మాత్రం నిర్వివాదం.

చిన్నస్థాయి ఉత్పత్తిని పెట్టుబడి నాశనం చెయ్యడం వల్ల, శ్రామిక ఉత్పాదకశీలత అధికమవడానికి, బడా పెట్టుబడిదారుల సంఘాలు గుత్తాధిపత్య స్థితిని సృష్టించు కోగలిగే అవకాశానికీ, దారితీస్తుంది. రాను రాను ఉత్పత్తే మరింత, మరింత సామాజికంగా మారిపోతూంది – లక్షలాది కోట్లాది కార్మికులు ఒక ఆర్థిక నిర్మాణంలో ఒకరితో ఒకరు ముడిపడిపోతారు; కాని సమిష్టి శ్రమ లబ్ధిని మాత్రం ఏ పట్టెడుమంది పెట్టుబడిదారులో భుక్తం చేసుకొంటారు. ఉత్పత్తిలో అరాచకం పెచ్చుపెరిగి పోతూంది; దానితోపాటు సంక్షోభాలూ వృద్ధి అవుతాయి, మార్కెట్లకోసం ఉగ్రమైన వేట, జనరాశి ఉనికీ, అస్థిరతలూ పెరిగిపోతాయి. కార్మికులు పెట్టుబడిపైనే ఆధారపడి వుండవలసిన అవస్థ నానాటికి అధికమై పోతూండగా, పెట్టుబడిదారీ విధానమే సంఘటిత శ్రమయొక్క బృహత్తర శక్తిని సృష్టించుతుంది.

సరుకుల ఉత్పత్తిపైనే ఆధారపడిన ఆర్థికవ్యవస్థ యొక్క అంకురాలనుండి, సాధారణ మారకం నుండి, దాని ఉచ్ఛదశ అయిన బృహత్‌స్థాయి ఉత్పత్తి వరకూ, పెట్టుబడిదారీ విధానంయొక్క క్రమాభివృద్ధిని మార్క్స్ వివరంగా తెలియజేశాడు.

ఈ మార్క్సీయ సిద్ధాంతం యొక్క సత్యాన్ని, పెట్టుబడిదారీ విధానపు దేశాలు – పాతవీ కొత్తవీ – అన్నింటి అనుభవమే కార్మికులలో ఆ యేటికాయేడు అధిక సంఖ్యాకులకు స్పష్టంగా రుజువుపరుస్తూంది.

పెట్టుబడిదారీ విధానం ప్రపంచాన్నంతటినీ జయించేసింది, కాగా పెట్టుబడిపైన శ్రమ సాధించనున్న విజయానికి ఈ విజయమే నాందీ ప్రస్తావన.

III

ఫ్యూడల్ విధానం కూలదోయబడిన తరువాత, ఈ ప్రపంచంలో **"స్వేచ్ఛాయుతమైన"** పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ ఆవిర్భవించగానే, ఈ స్వేచ్ఛ అంటే శ్రామికులను అణగదొక్కి దోపిడీ చేయడానికి ఒక కొత్త పద్ధతి అని వెంటనే స్పష్టపడిపోయింది. ఈ దోపిడీకి ప్రతిబింబంగానూ, ఈ దోపిడీకి ఆక్షేపణ తెల్పుతూ రకరకాల సోషలిస్టు సిద్ధాంతాలు వెంటనే తలయెత్తనారంభించాయి. కాని ఆదిలో ఈ సోషలిజం ఊహాజనితమైన సోషలిజం రూపాన్నే ధరించింది. పెట్టుబడిదారీ సమాజాన్ని ఈ ఊహాజనిత సోషలిజం విమర్శించింది; దానిని ఖండించి దానికి శాపనార్థాలు పెట్టింది; దాని వినాశనాన్ని గురించి కలలు కన్నది; ఉత్తమ సమాజం గురించి అదేపనిగా ఊహాగానం చేస్తూ, తన ఊహాగానంలో తానే తన్మయమైపోయింది; దోపిడి యొక్క అవినీతి గురించి ధనికులకు నచ్చజెప్పడానికి పాటుపడింది.

కాని ఈ పరిస్థితి నుండి నిజంగా బైటపడే మార్గాన్ని మాత్రం ఊహాజనిత సోషలిజం చూపలేక పోయింది. పెట్టుబడిదారీ విధానం కింద అమలులో వుండే కూలి బానిసత్వం యొక్క అంతస్సారాన్ని వివరించడానికిగానీ, పెట్టుబడిదారీ విధానంయొక్క క్రమాభివృద్ధి నియమాలను ఆవిష్కరించడానికిగానీ, నూతన సమాజాన్ని సృష్టించగలిగిన **సామాజిక శక్తి**ని వేలుపెట్టి చూపగలిగేటట్టి సామర్థ్యంగానీ దానికి సాధ్యంకాకపోయింది.

ఇలాగుండగా, ఫ్యూడల్ వ్యవస్థ, భూదాస్య వ్యవస్థల పతనంతోపాటుగా, యూరప్ అంతటా, అందులో ముఖ్యంగా ఫ్రాన్సులో సంభవించిన ఝంఝూ నిలయ విప్లవాల, క్రమాభివృద్ధికి వర్గపోరాటమే ప్రాతిపదిక, చోదకశక్తి అనీ, నానాటికీ మరింత స్పష్టంగా బైటబెట్టజొచ్చాయి.

భూస్వామ్య వర్గంపైన రాజకీయ స్వేచ్ఛ సాధించిన విజయాలలో ఏ ఒక్క విజయం కూడా, ప్రాణాలకు సహితం తెగించి పోరాటాన్ని సాగించినట్టి ప్రతిఘటనను ఎదుర్కొననిదే సాధ్యమయింది కాదు. పెట్టుబడిదారీ సమాజపు వివిధ వర్గాల మధ్య జీవన్మరణ యుద్ధం సాగితేనే తప్ప, ఏ ఒక్క పెట్టుబడిదారీ దేశం కూడా, కాస్తో కూస్తో స్వేచ్ఛాయుత ప్రజాస్వామ్య ప్రాతిపదికపై అభివృద్ధిచెందడం సంభవించలేదు.

ఈ విషయాన్నుండి చరిత్ర బోధించే పర్యవసానాన్ని అందరికంటె ముందుగా తెలుసుకొని, దానిని సుసంగతంగా అన్వయం చేయగల్గడంలోనే మార్క్స్ ప్రతిభ ద్యోతకమవుతూంది. **వర్గపోరాట** సిద్ధాంతమే ఈ పర్యవసానం.

నైతిక, మత, రాజకీయ, సాంఘిక పదజాలమూ, ప్రకటనలూ, వాగ్దానాలూ, వీటన్నిటి వెనుక ఏదో ఒక వర్గంయొక్క **ప్రయోజనాలే** దాగి వున్నాయనే విషయాన్ని ప్రజలు తెలుసుకోగలిగేటంతవరకూ, రాజకీయాల్లో వారెల్లప్పుడూ ఇతరుల వంచనకూ, ఆత్మవంచనకూ ఇదివరకల్లా పాల్పడుతూనే వచ్చారు, ఇకముందు కూడా పాల్పడుతూనే వుంటారు. ఎట్టి పురాతన సంస్థనయినా సరే, ఎంత క్రూరంగానూ పురుగుపట్టి పుచ్చిపోయినట్టు కనబడినప్పటికీ, అట్టిది ప్రతిదీ కూడా, రాజ్యాధికారాన్ని చలాయిస్తూన్న ఏదో ఒక వర్గంయొక్క శక్తులచేతనే నిలబెట్టబడుతూందనే విషయాన్ని సంస్కరణవాదులూ, అభివృద్ధికాముకులూ గ్రహించకుండా వున్నంతవరకూ, ఆ పురాతన వ్యవస్థను సమర్థించే వారిచేత వంచింప బడుతూనే వుంటారు. ఇక ఇట్టి వర్గాల ప్రతిఘటనను పటాపంచలు చేయడానికి

ఒక్కటే మార్గం వుంది; ఆ మార్గం ఏదంటే మన చుట్టుపక్కలవున్న సమాజంలోనే, పాతని తుడిచిపెట్టేసి కొత్తని సృష్టించే సామర్థ్యాన్ని కలిగిన శక్తులుగా వ్యవహరించగల్గిన–సమాజంలో వాటికున్న స్థానాన్నిబట్టి ఆవిధంగా వ్యవహరించి **తీరవలసిన** – శక్తులను వెలికి వెతికి తెచ్చి, పోరాటాన్ని సలపడంకోసం వాటికి ప్రబోధాన్ని కల్గించి, వాటిని నిర్మాణం చేయడమే.

ఆనాటివరకూ క్రుంగి కృశించిపోయిన అన్ని పీడితవర్గాలూ మానసిక బానిసత్వంలో నుండి బైట పడేందుకు మార్క్స్ ప్రవచించిన తాత్విక భౌతికవాదం ఒక్కటే శ్రామిక వర్గానికి దారిచూపెట్టింది. పెట్టుబడిదారీ విధానపు సాధారణ వ్యవస్థలో శ్రామికవర్గం యొక్క నిజస్థానాన్ని మార్క్స్ ఆర్థిక సిద్ధాంతం ఒక్కటే వివరించగల్గింది.

అమెరికా మొదలు జపాను వరకూ, స్వీడన్ మొదలు దక్షిణాఫ్రికా వరకూ, ప్రపంచం సర్వత్రా శ్రామికవర్గపు స్వతంత్ర నిర్మాణాల సంఖ్య దినదినాభి వృద్ధిని పొందుతూంది. తన వర్గపోరాటాన్ని సాగించడం ఫలితంగా శ్రామికవర్గం విజ్ఞానాభివృద్ధినీ, ప్రబోధాన్నీ పొందుతూంది; బూర్జువావర్గ సామాజిక దురభిమానాలను అది వదలించుకుంటూంది. తన శ్రేణులను మరింత సన్నిహితంగా సంఘటితపరచుకొని, తన విజయాల పరిమితులను విలువ కట్టగలిగే సామర్థ్యాన్ని అలవరచు కుంటూంది; తన శక్తులను పటిష్టం చేసుకొని నిరాఘాటంగా అభివృద్ధిపొందుతూంది.

మార్చి 1913

కలెక్టడ్ వర్క్స్, వాల్యూం 19 (23–28 పేజీలు)

oooooo